

Pojišťovna štěstí

Smlouva v Divadle v Rytířské

Prima
Po+St
20.15

Cesty domů

Považuje za velké štěstí, že může dělat práci, která ho těší. Na jeho způsobu herectví je to rozhodně znát. Miroslav Etzler těsně před Vánocemi oslaví padesátku – a jak říká, má odžito za několik životů.

Už to zase vypadá, že jdete z role do role...

Dva a půl roku jsem žil bez divadla, což mi velmi prospělo, protože jsem se zpět na jeviště moc těšil. Dneska hraju ve třech představeních a myslím, že to je tak akorát. Na to, že mi bude padesát, což není úplně málo, jsem za svůj život odehrál víc rolí než lidé, kteří jsou u divadla o dvacet třicet let déle než já. Začal jsem velmi brzo a musím říct, že kdykoli jsem odcházel z divadla, třeba i z Národního, tak proto, že jsem byl unavený nikoli fyzicky, ale mentálně. Uvědomil jsem si, že divadlo příliš miluju, než abych do něj chodil jako do Kolbenky. To je první krok – ztratit o práci úplně zájem. I naposledy jsem dal takovou pauzu, protože jsem měl hodně práce mimo divadlo. Od jisté doby nerad sedím na dvou židlích najednou... To nikdy nepřináší dobré výsledky pracovní a podepisuje se to na zdraví. Na to už nemám. Ani to nechci dělat, protože to je nepoctivé.

Co vás znovu zlákal k divadlu?

Zajímavá nabídka. Dostal jsem z Divadla Palace do ruky text hry Heslo morálka francouzského autora Emmanuela Schmitta a tak mě to pohltilo, že všichni říkali, že jsem se zbláznil – vltl jsem do toho jako Clay Regazzoni do zatáčky se strašnou vervou a chutí... Asi mi něco chybělo. Děsně jsem chtěl hrát! Když to skončilo, těšil jsem se, že mám na nějaký čas odzkoušeno. Ale v tu chvíli mi Divadlo v Řeznické nabídlo hru Červená, jenže já jsem si po přečtení uvědomil, že to je jedna z nejlepších divadelních

her dvacátého století, které jsem četl. Mimořádná, strhující, ale také riziková, protože v ní dva muži vedou dialog dvou odlišných estetik. To jsem měl strach, že by divák nemusel unést. Ale John Logan napsal neuvěřitelný text a stal se zázrak, jaký se v divadle čas od času stává – představení má úžasný úspěch. Pro mě to je takový klenot, který k vám přichází jen párkrát za život.

Už to by možná po divadelním půstu mnohým hercům stačilo... Ale do třetice jste si dal Smlouvu v Divadle v Rytířské.

S producentem divadla Michalem Mazačem jsme si už dlouho slibovali, že bychom společně něco připravili. Nakonec mi přinesl hru Slawomira Mrożka, kterého mám moc rád. Je to jeden z autorů, který byl zařazen do škatulky absurdní dramatik, což je nesmysl – myslím, že jeho Smlouva je velké existenciální komediální drama a já v něm hraju pětasedmdesátiletého unaveného muže, který promrhal svůj život a musí s ním nějak naložit... Přiznávám, že všechna moje divadla mě baví, ale příprava už bývá tak náročná, že někdy je toho až dost.

Už to není jako ve třiceti, kdy člověk věci bere s lehkostí a nadhledem...

Troufnu si říct, že jsem divadlo bral vždycky hodně vážně a zodpovědně, takže to není věkem. Prostě potřebuju víc času. Ale je pravda, že mi před dvaceti lety občas bylo jedno, jak to dopadne, dnes se na představení připravuju i dva dny, hru si celou musím říct, nepřipustím, aby mi vypadl text, aby představení jen tak proběhlo a já si řekl – no a co, příště bude lepší. Vážím si lidí, kteří přijdou do divadla a zaplatí za lístek, což není nejlevnější. My všichni, kteří divadlo děláme, se bez diváků neobejdeme.

Nemáte dnes taky pocit, že v danou chvíli by to mohlo být také naposledy?

Stoprocentně, což také souvisí s věkem a uvědoměním si mnoha věcí. Svět a život jsou strašně krásný a ani takoví velcí jako Sokrates, Sofokles, Platon nebo Shakespeare nedokážou popsat všechno. Jakýkoli příjemný poryv větru, padající déšť, voda proudící potokem jsou silnější zážitky, než co kdy bylo napsáno... Ale zároveň takové chvíle, kdy člověk dostane ten dar a může vystou-

PŘIPRAVILA MICHAELA HRUŠKOVÁ, FOTO ARCHIV

Miroslav Etzler

Dostal jsem dar herectví

pit před lidmi, předat jim střípečky toho, co cítí, jak vnímá krásu světa, jsou nezapomenutelné. Já jsem si to uvědomil relativně pozdě, ale zaplatpánbůh, uvědomil – ten dar jsem od života dostal a mohu tuto práci dělat. Je to kombinace talentu a štěstí... Ale stále častěji si myslím, že štěstí má navrch. Existují pytle lidí, kteří jsou průměrní a stojí na vrcholu, protože mají štěstí. A stejný pytel je geniálních, kteří nikdy neprorazí... Přitom často rozhoduje jediná chyba. A některé se těžko napravují, jsou fatální.

Také jste zažil úspěch, z něhož se vám zatočila hlava?

Měl jsem docela kliku, protože nejzásadnější penzum práce, která pro mě toto znamenala, přišlo docela pozdě. Mně se to stalo až tak kolem sedmatřiceti a priority života jsem už měl srovnané. Věděl jsem, co je důležité. Úspěch, jenž mě potkal, neměl na kvalitu života, které vidím v úplně jiné sféře, než je herectví, žádný vliv.

Promítla se vám někdy role do života?

Když jsem kdysi hrál Stavrogina v Dostojevského hře Běsi, tak se mi promítaly jeho sprostáctví, bezbřehá arogance a posedlost sebou samým do běžného života. Ale to je pryč. Dnes vnímám herectví jako velmi zodpovědnou práci. Ale přitom netvrdím, že ti, kteří ji přijímají s lehkostí, jak přichází i odchází, jsou na jevišti horší než ti, co ji berou opravdu velmi vážně... Řada geniálních věcí totiž vzniká náhodně. Není dalece dopředu promyšlená, je vedena něčím vyšším. Takové výjimečné osobnosti by psychiatr určitě diagnostikoval jako šilence, ale přesto stvoří skvělé dílo – dostaly dar, který jim nebyl nasypan z kolečka, ale z nákladní lodi.

Na televizní obrazovce býváte spojován vždy s jedním seriálem, je to náhoda, že si práci takto hlídáte?

Byl jsem šťastný, když jsem se potkal s Pojišťovnou štěstí, seriálem plným hvězd, který režíroval dokonalý profesionál a maximalista Jiří Adamec. Ale mezi tím jsem natočil jedenáct nebo dvanáct televizních filmů... Role Tomáše Krause pro mě ale byla klíčová – změnila zásadně můj profesní život. Na první sérii se dívalo tři a půl milionu diváků, moje tvář se stala tzv. známým ksichtem, což bylo klíčové pro budoucí producenty filmů. I díky Pojišťovně jsem potom mohl natočit svoje soukromé klenoty jako Cestu do Vídně a zpět s Ivanou Chýlkovou, Tatínkovu holčičku z cyklu Nevinné lži nebo politický thriller Na vlky železa či Boží pole. A ještě je důležité říct jednu věc: pravdou je, že pokud bych měl takový herecký vývoj jako třeba skvělý Ivan Trojan, který jde z filmu do filmu, asi bych neuvažoval o jiných projektech. Ale zodpovědně říkám, že pokud dostanu zajímavou nabídku, nebudu váhat...

Blíží se vám padesátka, vnímáte ji nějak zásadně?

Níjak moc, osud byl ke mně štědrý a já se pohybuji mezi lidmi, kteří nestárnou – mají rádi život, nezhálají, jsou rádi překvapování a rádi překvapují. Je fakt, že jednoznačně cítím, že ráno už není takové, jako bývalo – ranní teplota sprcha je o trochu delší, smývám i drobné bolesti, takže má až katarzní očistné účinky. Můj život byl, vlastně je ukrutně pestrý ve všech směrech a opravdu mě hodně baví. Konečně si myslím, že je od toho, aby se žil, a nikoli přežil. Ačkoli občas cítím drobnou fyzickou indispozici, v hlavě to je pořád stejné. Také se snažím nezhálět, miluju život, jsem rád překvapován a k životu jsem přepoctivý. Mám odžito za několik promrhaných životů.

Vybral byste si znovu jako profesi herectví?

Jsem z rodiny, kde bylo herectví na dosah, v divadle jsem doslova vyrostl. Herecký osud mi nadělil hodně bohatství... Ale zda bych si znovu vybral herectví? Nevím, možná bych dal přednost medicíně. Mám moc rád lidi, čím dál tím víc, a práci lékařů považuji za jednu z nejdůležitějších. Medicína by mě moc bavila.

*Tajemství
originální chuti*

